

Čile, Santiago – september 2018

POROČILO ENOMESEČNE IFMSA RAZISKOVALNE IZMENJAVE

Ime, priimek, letnik:

Neža Repar, 5. letnik (051435367)

Čas izmenjave:

od 3.9. do 28.9.2018

SPLOŠNO:

Država in kraj izmenjave

Santiago je s 3 milijoni (oz. 7, če štejemo še vse okoliške komune) prebivalcev glavno mesto Čila in eno največjih mest v Južni Ameriki. Dokaj centralna lega je odlična za raziskovanje države, idilična obkrožajoča gorska pokrajina pa omogoča čudovite vikend izlete v bližini mesta. Pozimi razglede sicer nekoliko pokvari smog, vendar je zato toliko lepše po dežju. Je mesto, kjer ti nikoli ne zmanjka idej, kaj početi, kam iti in kaj še videti.

Viza

Viza za Slovenske državljane ni potrebna, če ostaneš v državi do 90 dni.

Zdravje

Posebnih testov ali cepljenj država ne zahteva, prav tako niso bili potrebni za samo izmenjavo. Sama sem se vseeno cepila proti rumeni mrzlici in hepatitisu a (vendar bolj zaradi samega potovanja). Od zdravil sem imela s sabo klasično potovalno lekarno, vendar pa je vse dostopno tudi tam.

Varnost

Čeprav med Čilenci Čile ne velja za varno državo, sem se sama počutila precej varno. Santiago, kot vsa velika mesta seveda prinaša nekaj nevšečnosti, zaradi velikega števila ljudi so pogostejše kraje, vendar pa se z nekaj previdnosti čisto lepo shaja. V Santiagu se po deseti uri zvečer oz. po koncu obratovanja metroja (22.30) priporoča uporaba Uber-ja ali taksijev, odsvetujejo pa se avtobusi in hoja po ulicah, seveda je pa tudi to odvisno od predela mesta v katerem se nahajaš. Nekatere komune ponoči niso varne, nekatere ulice niti čez dan, vendar pa je večina četrti v Santiagu ok.

Denar

Valuta v Čilu je čilenski peso, pretvorba pa je približno 800 pesotov za en evro. Večina (oz. praktično vse) banke zaračunajo kar precejšnjo vsoto za dvig denarja na bankomatu, zato je skoraj boljše menjati denar v menjalnicah. S kartico se lahko plačuje v vseh večjih trgovinah, supermarketih, restavracijah ... vendar pa je gotovina vseeno potrebna. Jaz sem uporabljala Visa, ki je bila povsod sprejeta (enako je z mastercardom).

Prevoz

Ker sem pred izmenjavo potovala, sem v Čile prišla z avtobusom (oz. džipom, ker sem končala turo po Bolivijski pouščavi). Nazaj sem letela iz Santiaga v Trst preko Rima z Alitalio. Ker sem se v JA odpravljala poleti, kar je evropska visoka sezona, ni bilo velike razlike v ceni med povratno karto ali dvema enosmernima, zato sem kupila karti ločeno in letela »open jaw« (tja v Brazilijo, nazaj iz Santiaga). Notranji leti v Čilu so relativno ugodni, (če ni praznikov - med prazniki cele enormno poskočijo), kar je glede na razdalje v Čilu precej prikladno za vikend izlete. Najcenejši ponudnik notranjih letov je Jetsmart.

IZMENJAVA:

Komunikacija pred izmenjavo

Komunikacija s kontaktno osebo (oz. vsemi kontaktnimi osebami) je potekala precej počasi. Kontaktirala sem jih jaz, na odgovore pa sem kar precej čakala. Za host-a sem izvedela šele kakšen teden pred prihodom v Čile, kdaj in kje pa moram biti prvi ponedeljek izmenjave pa sem izvedela en dan prej ob desetih zvečer. Nekateri stvari so vendarle precej južnoameriške.:) Bilo je nekaj zmede s kom naj bi pravzaprav komunicirala – moja kontaktna oseba na primer ni vedela nič o moji izmenjavi, saj obiskuje drugo univerzo, tako da sem morala kontaktirati nekoga z moje univerze, kar pa niti njim do zadnjega ni bilo čisto jasno kako in kaj. Vendar se je na koncu vse super izšlo.

Sprejem s strani tujih študentov

Na letališče me niso prišli iskat, vendar mi je moj »hermano chileno« razložil in pomagal s transferjem z letališča do njihove hiše. Do laboratorija so me sicer pospremili, vendar smo bili prezgodnji in tam ni bilo še nikogar, ta, ki je šel z nami tudi ni čisto vedel koga sploh iščemo, tako da sem se potem znašla sama. Ni bilo problema, saj so bili v laboratoriju vsi super prijazni in fajn. Svoje kontaktne osebe nisem v živo spoznala, tega, ki je šel prvi dan z nami do laboratorijev pa sem videla samo takrat.

Nastanitev

Živela sem v predelu Nunoa, ki je razmeroma miren in varen predel. Imela sem svojo sobo, ki je bila sicer majhna, ampak ok, poleg tega sem imela tudi svojo kopalnico. Vse ostalo je bilo super in z družino smo se zelo ujeli. Ker v Santiagu v hišah ne kurijo, sem imela v sobi mali električni grelnik in pa nekaj dodatnih dek, če bi bilo ponoči res mrzlo. Pozimi zna biti to verjetno problem, tako da priporočam kaj toplega za spat, septembra pa so temperature že bolj znosne (čeprav se ponoči še vedno kar shladi).

Prehrana

Kar se tiče prehrane sem živela kot član družine. Vedno so me vprašali, če sem jedla ali če sem lačna in če sem bila doma, sem jedla z njimi. Ker sem včasih dobila tudi več kot samo en obrok na dan, sem v zameno jaz v trgovini kupila kaj več in polnila hladilnik, ko je česa zmanjkalo. Hrana pri moji čilenski družini je bila odlična.

Na fakulteti je bila kafeterija, kjer se je dalo dobiti obrok za 3-4evre, v bližini pa je bilo tudi več restavracij, kjer se je za cca 4-5 evrov dalo dobiti dnevni meni (predjed, glavna jed in pijača/sladica).

Družabni program

Vsak teden sta bili organizirani vsaj dve dejavnosti v popoldanskem času (delavnice, predavanja...) med tednom, vikendi pa so bili rezervirani za muzeje in daljše izlete. Prvi vikend je bil organiziran izlet v enega od muzejev v soboto in Bahai tempelj v nedeljo, drugi vikend izlet v Valparaiso in Vina del Mar, kamor smo šli za cel vikend, tretji vikend pa je bil za soboto planiran rafting, kar je odpadlo zaradi premalo prijavljenih, v nedeljo pa je bil treking na Cajon del Maipo. Poleg teh organiziranih stvari pa smo se z ostalimi udeleženci izmenjave udeleževali še raznih plesnih delavnic centru kulture GAM oz. se dobivali tudi sami. Ker septembra v Čilu praznujejo neodvisnost, smo imeli nekateri cel teden prosto, kar amo izkoristili potovanja.

STROKOVNI DEL:

Opis zdravstva v državi:

Zdravstveni sistem v Čilu je razdeljen na javne in privatne bolnišnice. Razlike v delu in oskrbi so velike, saj je v privatnih klinikah po navadi zaposlenih več zdravnikov, kot imajo pacientov, med tem ko v javnih zavodih osebja močno primanjkuje. Študij medicine traja 7 let, vendar po opravljenem zadnjem izpitu začnejo delati samostojno - specializacija ni obvezna. Tekom samega študija imajo veliko več prakse in v zadnjih dveh letih veliko več samostojnega dela kot pri nas – v zadnjih dveh letnikih so praktično samostojni pri delu, vendar pod nadzorom mentorja.

Raziskava (samo za raziskovalne izmenjave)

Moja raziskava je potekala v imunološkem laboratoriju medicinske fakultete Universidad de Chile, kjer se ukvarjajo s preučevanjem interakcije med imunskimi in tumorskimi celicami – razvijajo cepivo, ki bi zvpodbudilo imunski sistem za »napad« na tumorske celice. Raziskovanje je večinoma financirano s strani države, ki pa znanosti ne namenja velikega deleža, zato denarja primanjkuje. Vseeno so raziskave precej odmevne, njihovi članki so objavljeni v uglednih znanstvenih revijah. Študenti, ki tam pripravljajo diplomske ali magistrske naloge so močno udeleženi v delo in projekte, ki potekajo v laboratoriju.

Moje delo v laboratoriju je bilo v večini opazovanje. Večinoma sem bila s študenti, pri nekaterih sem eksperimente samo opazovala, pri nekaterih pomagala pri preprostih stvareh, na koncu pa sem morala samostojno pripraviti zmrznjene celice za kultivacijo (seveda z nekaj pomoči:)). Če niso imeli v načrtu nobenega eksperimenta, ki bi mi ga lahko pokazali, sem dobila za domov članek, ki sem ga prebrala, nato pa smo imeli naslednji dan diskusijo. Načeloma je ideja taka, da s študenti na izmenjavi delajo različni ljudje (dodiplomski študentje, podiplomski, doktorat...) – od katerih naj bi vsak študentu na izmenjavi pokazal vsaj en eksperiment in prediskutiral vsaj en članek. Z isto osebo sem tako delala okoli 3 dni. Na začetku sem dobila koledar aktivnosti, potem pa smo se glede podrobnosti dogovarjali direktno med sabo glede na raspored. Včasih sem bila v laboratoriju cel dan, včasih 2 uri na dan, odvisno od poskusov, ki so bili planirani za tisti dan in oseb, s katerimi sem delala. Sporazumevali smo se včasih v španščini in včasih v angleščini, odvisno od kompleksnosti pogovora – diskusije člankov so bile v angleščini, ostalo pa tudi v španščini.

Mentorstvo

S profesorjem, ki je bil uradno moj mentor, praktično nisem imela stika, razen na tedenskih sestankih laboratorija, kjer sem se mu na prvem sestanku predstavila. Moja »prava mentorica« je bila ena od študentk, ki je bila zadolžena za moj koledar aktivnosti – poleg tega, da je organizirala in koordinirala s kom bom kdaj, sem večkrat ostala z njo še za kakšen dodatni eksperiment, odvisno od tega kaj je v tistem tednu počela.

Pridobljeno znanje in izkušnje

Glede na količino prebranih in prediskutiranih člankov sem se naučila brati znanstvene članke in dobila drugačen pogled na imunologijo. Bolj kot praktične veščine sem pridobila neko znanje s področja imunologije in onkologije, saj so si vsi vzeli dovolj časa, da sem stvari razumela. Čeprav je hierarhija še

vedno prisotna, so tam odnosi med študenti in profesorji veliko bolj prijetni kot pri nas, zato je tudi učni proces boljši in pogoji dela prijaznejši.

ZAKLJUČEK:

Splošna ocena izmenjave

V laboratoriju, kjer sem opravljala izmenjavo, je bilo delo dobro organizirano in za študente dobro poskrbljeno. V splošnem sem z izmenjavo zadovoljna, prostor za izboljšave pa je na čilenski strani ifmsa oseb, saj so informacije do nas prihajale relativno pozno oz. so odgovornost prestavljali eden na drugega in je bilo pred izmenjavo zato nekoliko kaotično.

Komu bi izmenjavo v tvojem mestu/državi priporočal?

Universidad de Chile je znana po »močnem« raziskovalnem delu, zato jo priporočam vsem, ki želijo resno delo ali jih neko področje zelo zanima. Hkrati pa so še vedno nekoliko južnoameriški, tako da raziskovalna izmenjava dopušča tudi precej prostega časa (poleg tega so v tem laboratoriju na to tudi pripravljene in z veseljem odobrijo vse proste dneve). September je za izmenjavo odličen, saj praznujejo državno neodvisnost, kar s seboj prinese precej žurk (med drugim tudi v laboratoriju) in prostih dni;). Pa tudi temperature so ravno prave, ni še prevroče hkrati pa tudi ni več ledeno mraz. Santiago se je zame izkazal kot odlična izbira, saj je mesto, ki ogromno ponuja, verjetno pa so tudi ostala mesta ok.

Potrebnik

Bele halje, ki je bila obvezna oprema, nisem potrebovala. Zaradi vseh diskusij člankov sem potrebovala zvezek, kar pa sem kupila tam.

Približna razdelitev stroškov

Ker sem izmenjavo združila s potovanjem, stroški letalske karte niso preveč reprezentabilni; prišlo me je dobrih 1000 evrov, vendar sem letela tja konec julija v Sao Paulo in nazaj iz Santiaga. Cene v Čilu so v večini primerljive z našimi, v restavracijah okoli univerze pa lahko dobiš meni za kosilo tudi za cca 4 evre. Največji strošek so verjetno prevozi (avtobusi) za vikend izlete, če med vikendi potuješ in pa metro, če živiš daleč od svoje univerze.